

לאחר הנס הגדול של קריעת ים סוף בו זכו עם ישראל לגילוי שכינה, ולאחר המעמד המרומם של שירת הים, יוצאים עם ישראל אל המדבר, ונאלצים ללכת שלשה ימים ללא מים. כאשר הגיעו סוף סוף למים מתברר להם שהמים מרים ולא ראויים לשתיה. העם מתלונן כנגד משה ואז (שמות טו כה): **"וַיִּצְעַק אֶל־ה' וַיֹּרְהוּ ה' עֵץ וַיִּשְׁלַךְ אֶל־הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם שֵׁם שֵׁם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט וְשֵׁם נֹסֵהוּ".**

הרמב"ן ורבנו בחיי מסבירים ע"פ הפשט שבאירוע זה ה' לימד את משה על סגולת העץ כממתיק מים מרים, ובנוסף לכך משה הורה לעם סדרי הנהגה ראויים, "חוק ומשפט", לתקופת שהותם במדבר, במושגים שלנו מעין חוג הישרדות וטיפים מועילים לתקופת שהותם במדבר. כמו כן העניק להם הדרכה רוחנית להתנהלות ראויה בינם לבין עצמם, בינם לזרים, ובעיקר ביחס לבורא עולם המחיה אותם ומצפה לתפילתם.

במדרש נחלקו חכמים במהות העץ שהמתיק את המים. לשיטה אחת היה עץ הרדוף שהוא מר ולמרות זאת בזמן חיבורו למים המרים, נהפכו המים למתוקים. המציאות הרווחת היא שלמים מרים מוסיפים ממתיק חיצוני המאפשר לא לחוש את טעמם המר למרות שבעצם נשאר לא ראויים. אולם ההרדוף המר שממתיק את המים משנה את טבעם ממר למתוק והופכם לראויים. לפעמים הפתרון לחולי היא תרופה מרה ורק היא מועילה להביא מזור.

בחז"ל מוסיפים הבנה מעמיקה למהות המים המוזכרים בפסוקים: (ב"ק דף פב ע"א) **"דורשי רשומות אמרו: אין מים אלא תורה, שנאמר: הוי כל צמא לכו למים, כיון שהלכו שלשת ימים בלא תורה נלאו, עמדו נביאים שביניהם ותיקנו להם שיהו קורין...כדי שלא ילינו ג' ימים בלא תורה".**

במהלך שהותם במרה למד העם כי השגחת ה' מלווה אותנו ודואגת לתת מענה לצורכי היומיום ולקשיי השגרה על ידי התערבות ניסית מתוך אהבתו של הקב"ה אלינו. ולכן זה הזמן לתת להם אפשרות להתנסות במקצת המצוות גם אם קיומן מלווה במעט קושי. כמו שכותב הרש"ר הירש: **"שם, במקום הזה, נוכחו בניסיון הזה לדעת, כי אף מרורים ימתקו על - ידי חוקי ה' הקשורים בהם, ושם הניח להם ה' את היסודות של חוק ומשפט ולימד אותם להבין, כי חוקי ה' ומשפטיו "רפואה" הם לכל מחלת הגוף והחברה - "כי אני ה' רפאך".**

המצוות שניתנו להם כעת מתוארות בפסוק כ"חוק ומשפט". חוק הוא מצוה שטעמה לא ידוע ומשפט היא מצוה שטעמה מובן בשכלנו. **קיומם של החוקים והמשפטים כאחד יבטיח לנו חיים מתוקים ובריאים.** פרה אדומה כמו דינים

וכיבוד אב ואם ניתנו להם כעת לנסותם, ולמרות שחלקם בלתי מובנים לנו וטעמים נסתר מבינתנו הם כרוכים זה בזה.

בחסידות משמש אירוע זה כאירוע המלמד התמודדות עם קושי וסבל. רבי יוסף מפולנאה למד מהיפוך המים למתוקים ע"י עץ מר דווקא, את העקרון ההלכתי שיש לברך על הרעה כשם שמברכים על הטובה. הרעה עצמה מתבררת כטובה, כי בסוף מתברר שברעה טמונה מתיקות ובעצם הכל לטובה.

לא רק הדרכה לאדם הפרטי אנו מוצאים במרה אלא גם הדרכה לגאולתנו העתידה הרמוזה בעובדה שאחרי מרה הגיעו מיד לאילים שבה היו עינות מים ושבעים תמרים. **כאשר מר וקשה ועוד נוספת מרירות של העץ למים המרים בעצמם, מגיעים אח"כ בסמוך לסוף הטוב. כפי שסוף הלילה הוא הזמן החשוק ביותר ואז מפציע האור ועולה עמוד השחר.** ("ואתם תחרישון'.. חרש אותיות שחר)

מספרים על אישה שהגיעה לרב עמיטל זצ"ל וביקשה ממנו דרך ל'חזרה בתשובה'.

אמר לה הרב. בחרי לך שלוש מצוות. מצווה חברתית - משהו שיש בו חסד וסיוע לזולת. מצווה שתשמח אותך ותשפר את איכות חייך ומצווה שלישית של משהו שאת עושה ללא הבנה, רק כי ה' ציווה. כששאלו את הרב על סמך מה בנה את ההצעה, השיב - כך עשה הקב"ה עם בני ישראל היוצאים ממצריים ומתחילים להתקרב לה' - מצווה חברתית - דינים מצווה שיש בה עונג - שבת ומצווה ללא כל הבנה וטעם - פרה אדומה. מי שמתקדם בשלושת המעגלים הללו - הולכים ונפתחים לפניו כל האושר והעושר של דרכי עבודת ה'.

נתחזק בקיום המצוות כולם מתוך שמחה ובטחון כי הם חיינו וכולם מתיקות ונועם. בימים אלה בהם המגפה שוברת שיאים חדשים והקושי הולך וגובר, נוסיף אמונה שבמהרה יתברר שהקושי והמרירות יתהפכו לטובה ויצמיחו ישועה.

בע"ה נזכה לימים של חזרה לשגרה מתוך בריאות טובה,
שבת שלום ומבורך

שושנה נגר